No. 15.

SCRIITORII CELEBRI

APARE IN FIECARE SAMBATA
·DIRECTOR: L·REBREANU·

V. ALEXANDRI

Buchetiera dela Florența

- EDITURA STEINBERG -

94, Str. Lipscani, — BUCUREŞTI — Str. Lipscani, 94.

Pretul 25 bani.

www.dacoromanica.ro

„CAMINUL“ BIBLIOTECĂ LITERARĂ ȘTIINȚIFICĂ

1. **Mihail Sadoveanu:** Umiliții mei prietini.
2. **Constanța Marino:** Natalița, nuvele.
3. **G. Galaction:** La țărmul mării, reverii & note.
4. **C. Nistrul:** *In voia valurilor.* Icoane din Siberia.
5. **C. Hogaș:** Cucoana Marieta, nuvele.
6. **Mark Twain:** Schițe umoristice, traducere de Ion Trivale.
7. **Ion Dragoslav:** Firimiturile lui Dalib.
8. **Henrick Pontoppidan:** Dragoste de primăvară, Roman din limba daneză, în românește de Ana-Maria G. Bottez.
9. **V. Demetrius:** Școala profesională Arhiereul Gherasim, nuvele.
10. **Anton Cehow:** Gura femeii, nuvele, traducere de L. Rebreanu.
11. **I. Agârbiceanu:** O zi însemnată.
12. **Henrik Ibsen:** Rosmersholm, traducere din limba norvegiana de D. N. Ciotori.
13. **L. Rebreanu:** Mărturisire.
14—15. **Corneille:** Poliect, traducere de Corneliu Moldovanu și D. Nanu.
16. **G. Ibrăilean:** Brătescu-Voinești.
17. **Ioan I. Mironescu:** Sandu Hurmuzel.
18. **Paul Bourget:** A doua dragoste, traducere de d-ra Th. Euharis.
19. **C. Rădulescu-Codin:** Ghiță Bondoc.
20. **St. Ionescu:** Cinematografia, cu numeroase ilustrațiuni în text
21. **Al. Cazaban:** Dureri neînțelese.
22. **Mauriciu Iókay:** *Ingerul vărsării de sânge*, traducere de Vasile Al.-George.

Editura Librăriei H. STEINBERG

București, Str. Lipscani, 94.

www.dacoromanica.ro

VASILE ALECSANDRI

BUCHETIERA DELA FLORENȚA

EDITURA STEINBERG
BUCUREŞTI

www.dacoromanica.ro

„Bardul dela Mircești" este cel mai popular poet al românilor, adevăratul cântăreț național, pătruns până'n bordeele cele mai umile ale neamului. Deopotrivă remarcabil în poezie și dramă, Vasile Alecsandri e figura cea mai frumoasă a literaturii noastre, îndrumător, creator și apostol în acelaș timp. Suflet cald de poet adevărat a vibrat ani îndelungați lăsând în urmă o dâră luminoasă, călăuză bună de poezie și patriotism pentru toate generațiile.

In proza bardului nostru național se manifestă un suflet delicat, sensibil la toate frumusețile. Prin construcția dramatică interesul se menține mereu viu. Limba românească sănătoasă e mlădioasă, deși se luptă cu greutățile începuturilor. Buchetiera dela Florènța *e poate cea mai isbutită povestire a marelui poet.*

SCRIITORII CELEBRI

APARE IN FIECARE SAMBATA

DIRECTOR: L. REBREANU

www.dacoromanica.ro

Buchetiera dela Florenţa

Suvenire din Italia

I.

De o săptămână mă aflam la Florenţa, alergând în toate zilele, de dimineaţă pân' în seară, prin deosebitele părţi ale oraşului, spre a vedeà nenumăratele minuni cuprinse în sânul său; la tot pasul un nou lucru vrednic de laudă se arătà ochilor mei şi îmi însuflà un sfânt respect pentru maiştrii nemuritori, cari au înzestrat patria lor cu atâtea podoabe ce făceau mirarea călătorilor. „Când a da Dumnezeu (ziceam în mine, în faţa unui monument sau a unui tablou), să avem şi noi în Moldova un Raphael, un Michel Ange, a căror produceri minunate să poată atrage ochii şi laudele naţiilor asupra noastră! Dar aceste vise mândre făcea loc îndată altor idei trezite în minte-mi prin priveliştea vre-unui alt capo-d'operă de zugrăvie sau de arhitectură ce se înfăţoşà ochilor mei, căci obiectele de artă sunt aşa de multe în Italia şi mai ales cu aşa talent lucrate, încât călătorul nu mai are vreme nici să gândească, ci îşi simte fiinţa cufundată într'o mirare îndelungată şi plină de plăceri. El în trecerea sa prin Italia gustă o viaţă nouă, necunoscută; şi când ese de pe ţărmurile acelui pământ poetic, atunci i se pare că s'a visat sburând printr'o câmpie îmbogăţită cu toate podoabele raiului.

www.dacoromanica.ro

Intr'o Duminică, trecând pe piaţa de Domo, văzui o mulţime de echipagiuri aşezate în linie, în faţa catedralei S. Maria del Fiore ce se găseşte în mijlocul pieţei şi îndemnat de curiozitatea de a vedeà damele aristrocrate din Florenţa, întraiu în ea. Privelişţea ce mi se înfăţoşă mă umplù de un sentiment atât de puternic şi de sfânt, că rămăseiu împietrit ca statuia sfântului Ioan, lângă care mă aflam. Biserica erà luminată de vr'o câteva candele ascunse pe după coloane, încât razele lor aruncà o lumină slabă ca glasul cel de pe urmă al unui om ce moare, şi misterioasă ca sfintele taine ce se serbà înaintea Vecinicului părinte. Un popor întreg sta îngenuchiat în faţa altarului şi cufundat în dulcea mângâiere a rugăciunei; glasul răsunător şi plin de melodie al organelor sburà prin norii de tămâe ce se ridicà în văzduh, şi vuià ca o harpă cerească ce părea că cheamă sufletele la pocăinţă. Un aer de sfinţenie ce răcorea inima de toată durerea, domnia asupra tuturor acelor capete plecate.

După vre-o câteva minute petrecute în cea mai dulce extazie, mă apropieiu (?) de mormintele lui Brunellesco şi a lui Piotto, arhitecţii acelei biserici; vizitaiu cu deamănuntul toate frumuseţile acelor două monumente de glorie şi, lăsându-le în urmă, mă îndreptaiu către o capelă lăturală spre a examinà icoana sfintei Ceciliei, ce zărisem de departe luminată de razele unei candele de argint. Ingerească expresie a figurei, colorile melanholice a obrajilor, şi mai ales duioşiea tipărită în ochii acelei icoane, îmi părură atât de măestroase, că mă apropiaiu de ea ca să văd de nu erà vr'un tablou a lui Andrea del Sarto, căci în toate figurile lucrate de acest vestit artist însemnasem umbrele acele dulci, întinse ca un văl transparent asupra ochilor. Insă care fu mirarea mea, când cetiiu în josul icoanii un nume a unui prieten al meu ce-l cunoscusem la Paris, V. — „El oare sa fie? (gândiam în mine), tânărul italian cu care am petrecut atâta vreme în capitala Franţei? — Un suspin greu

www.dacoromanica.ro

şi înăbuşit ce auzii în colţul capelii unde mă aflam, mă făcù să întorc capul, şi văzui un om îngenuchiat lângă mine, care părea a fi într'o meditaţie dureroasă. Curiositatea mă împinse să fac vr'o două pasuri spre el, atunci tânărul ridică capul şi se uită la mine. Faţa sa lungăreaţă şi albă, ochii săi negri, mari şi înfocaţi, părul său lung ce-i picà în plete netede pe umeri, şi în sfârşit fisionomia, aerul său de artist, toate îmi erà cunoscute; socotiam că văd umbra prietenului meu. Necrezându-mi ochii şi socotind că visez, mă duseiu lângă el şi îi ziseiu: Tu eşti V.? — Străinul sărì pe picioare, mă strânse în braţe şi, luându-mă de mână, mă scoase afară din Catedrală.

— Vină la lumină, să te văd bine; imi zise el oprindu-se pe piaţă. Nu pot crede încă, că eşti tu.— Şi se uită la mine cu nişte ochi a căror expresie erà de tot curioasă.

— Te miri, prietene, de starea în care mă vezi, urmă V; mă socoţi poate nebun?... însă când ai şti în ce furtuni pluteşte sufletul meu! Când ai cunoaşte feluritele simţiri şi cugetări care mă muncesc, te-ai mira cum n'am nebunit de tot!"... După aceasta el se puse pe gânduri şi ţintì ochii pe crucea Catedralei Santa Maria del Fiore.

— Drept să-ţi spuiu, iubite, îi răspunseiu, de când te cunosc niciodată nu te-am văzut aşa de tulburat, şi-mi pare rău că tocmai acum, când după multă vreme te întâlnesc fără veste în patria ta, te văd într'o amărăciune aşa de crudă". — V. îmi strânse mâna şi ne îndreptarăm spre cafeneaua *Donné*.

Pe drum începuiu a-i vorbì de frumoasele monumente ale Florenţii şi a-i aduce aminte de nenorocita vreme când ne găsiam la Paris, fără a lua sama că el nu mă ascultà, şi că mintea lui erà cufundată în gânduri cu totul deosebite de ale mele. De odată el se oprì căutând la o fereastră a unui palat pe lângă care treceam şi aruncând un ţipăt şi întinzând mânile spre ea, îmi zise:

www.dacoromanica.ro

— „Ai văzut-o“ ? — Spăriet de dramatica sa poziţie, rădicai ochii, dar nu văzui nimica la fereastră.— „Ce vrei să văd ? îl întrebaiu ; perdeaua este trasă“. — „Nimic, îmi răspunse, făcându-se roş pe obraz ; nimic ;... o nălucire numai, căci Cecilia s'a dus de mult de pe pământ !“

La aceste cuvinte două lacrimi părură în ochii lui.,. Atunci un fulger de adevăr îmi fulgeră mintea, şi înţelesei că prietenul meu erà înamorat !... Intrarăm în cafenea.

In Italia cafinelile sunt toată ziua pline de consumatori (muşterei), din pricina căldurilor nesuferite, carele aduc pe om într'un fel de moleţă foarte plăcută ; pătruns de fluidul magnetic în care creierii înnoată, te sâmţi furat de o somnărie uşoară şi toată fiinţa ţi se cufundă în sânul unei lene poetice, (cunoscută în Italia sub numirea de *dolce far niente*). Pare că întins pe un leagăn de flori te cobori din nouri încet, fără a vedeà măsura care te desparte de pământ.

Ne puserăm la o masă de marmoră albă. Indată un *botega* (fecior de dugheană) îmbrăcat curat, alergă înaintea noastră întrebându-ne de vroiam *granite*, sau *gelate*, şi fără a aştepta răspuns, începù a număra vr'o doua-zeci de soiuri de îngheţate cu atâta iuţime, încât neînţelegându-l ce spune, îl poftii să ne aducă ce-a vroi.

V. nu eşise încă din melanholia în care căzuse : în zadar căutam să-i pricinuesc oarecare distracţie prin cetirea gazetelor franceze. Mintea sa părea muncită de o idee crudă, care înăbuşia toate sufleteştile sale însuşiri. Nu ştiam cum să mai fac pentruca să-l trag din meditarea lui şi, plin de tristeţă pentru starea prietenului meu, mă hotărîi a-i da pace şi deschiseiu gazeta *Curierul francez*. Deodată un murmur de mirare se ridică împregiurul nostru ; un glas unanim de laudă umplù toată sala. Unii zicea : ah ! ce frumoasă buchetieră ! ce aer nobil şi elegant ! — Cine oare să

www.dacoromanica.ro

fie? zicea alții. Pare că am văzut figura aceasta:.., ce semănare cu primadona dela *Pergola!* — Rădicai capul, dorind a ști cine pricinuise acea tulburare în sală, și zării în fața noastră o femee de o frumusețe îngerească, care zâmbind cu o grație deosebită, ne prezentă bucheturi de flori. Un nour de melanholie flutura pe fața sa palidă și arăta că inima ei erà sdrobită de vr'o durere secretă; părul său negru și luciu eșia în bucle unduioase de sub o capelă de paie subțire și se împrăștia înprejurul gâtului său alb ca crinul; ochii săi mari și negri avea mândria ochilor de vultur, dar tot odată luminele lor înnota într'un foc limpede și misterios, prin care se zăria o înduioșere nemărginită. In sfârșit toate îi erà făcute pentru plăcere; gura ei care legăna un zâmbet melanholic, talia ei zveltă și delicată, mâinile sale mai fragile decât florile ce ținea... toată avea o atragere ascunsă care îți aprindea închipuirea.

Când aruncai ochii asupră-i mi se păru că văd icoana din Santa Maria, lângă care întâlnisem pe prietenul meu; două lacrimi sticlea ca două briliante pe genile sale... Mă întorsei iute către V. cu gândul de a-i comunica ideea mea, dar era leșinat. Infățoșorea acelei necunoscute îi făcuse o impresie atât de mare că își pierdu simțirele, strângând la sân buchetul ce luase de la dânsa. Străinii din cafine alergaseră lângă V. și cercà deosebite chipuri de a-l aduce în cunoștință. In sfârșit V. deschise ochii; figura lui era galbină și tulburată; căutăturile lui era sălbatice. El se uità peste tot locul cu înfiorare, și pe urmă apucându-mă de mână: „Haideți degrabă, îmi zise, haideți să o găsim. Cecilia mea trăește!"

Eșirăm din cafine fără a ști unde mă va duce; trecurăm iute vr'o câteva uliți unde toți ne lua de nebuni, și ne îndreptarăm spre o primblare pitorească, ce este afară din Florența și care se numește Boschetto.

La începul acestui parc este o piață mare, unde se ridică Palazzo delle Cascine, adică palatul lăptă-

www.dacoromanica.ro

riilor a Ducăi de Toscana. In toate sările, după ce se culcă soarele, aristocraţia Florenţii îşi opreşte echipajele strălucite dinaintea acelui palat, şi damele se desfătează prin convorbirea tinerilor cavaleri, care saltă călare împrejurul lor, şi prin dulceaţa laptelui proaspăt ce le împuterniceşte sănătatea şi le înviosază colorele obrajilor. Acea piaţă este locul de întâlnire a multor intrigi de amor!... De câte ori treceam pe lângă un oblon şi vedeam vreo damă aşezată pe perne de mătasă în fundul trăsurei, nu mă puteam stăpâni de oarecare palpitare de inimă. Fieşte care caretă pentru mine eră un isvor de impresii nouă, însă V. părea că nici le vedea. Cu cât ochii mei era înfocaţi, cu atâta ai lui eră reci în faţa unei privelişti atât de vesele şi de încântătoare.

— N'ai de gând să te opreşti aici? îl întrebaiu.

— Nu! îmi răspunse.

— Dar unde vrei să mergi?... spune-mi să ştiu şi eu.

— Nu-ţi pasă; vină. — Şi apucă printr'un câmp, împregiurat de copaci nalţi şi vechi, care, oprind razele soarelui, îşi întindea umbra asupra gingaşelor dame ce se primbla pe earbă. Pe urmă intrarăm într'o luncă deasă, şi după o jumătate de ceas ajunserăm pe un mal ridicat şi plin de flori, care se înaintează ca un promontoriu între curgerile line ale lui Arno şi a lui Miunione. Acolo era siârşitul boschetului.

Când ne oprirăm, figura lui V. se prefăcuse de tot: faţa lui era roşie ca ceriul, ce se întindea deasupra noastră; părul său, ridicat de vântul de sară, fâlfâea în aer şi lăsà liberă fruntea sa largă şi genială. — „Priveşte" el zise deodată cu un glas puternic; priveşte, iubite, cu ce mărime soarele se ascunde după munţii care se înalţă în faţa noastră. Nu-ţi pare că asistezi la dărâmarea impărăţiei Romane?... Priveşte norii aceşti văpsiţi de purpura razelor lui, cum se ridică către ceriuri ca o jertfă a pământului făcută în gloria

www.dacoromanica.ro

prea puternicului ziditor. Uită-te şi te miră de frumuseţile patriei : în faţa noastră poeticul Arno şerpueşte prin lunci misterioase, şi malurile sale vuesc de cântecele melodioase ale păsărilor ; în dreapta, verzile colnice acoperite cu grădini şi palaturi de marmură se par că zâmbesc una alteia ca nişte copile ce s'ar uită în oglindă; în stânga se întinde o câmpie plină de livezi, prin care se rătăcesc vr'o câteva grupe de amorezi; în urmă-ne se clatină un zid de copaci tufoşi, care opreşte vuetul oraşului de a veni până la noi ; numai murmura tristă a lui Arno tulbură tăcerea adâncă ce ne împregiură. Din vreme în vreme ţipetul a unei păsăruici care adoarme, sau notele rătăcite prin văzduh a unei ghitare se aud în depărtare. Acum e ceasul când mintea se cufundă în meditări plăcute, când inima înoată în extasii dumnezeeşti, când sufletul aprins de sperare îşi întinde aripile şi se leagănă pe plaiurile unei lumi necunoscute. Acum e ceasul sfânt când toată fiinţa omenească se adapă la isvoarele cereşti şi bine-cuvintează mâna ce au zidit-o. Spune-mi : nu sâmţi tu în tine acum o mulţumire ascunsă ca şi când ai fi dobândit tot ce ai dorit ? Nu-ţi pare că eşti un alt om ? Peptul tău nu se smunceşte în isbiturile inimii tale ? Nu simţi ceva ce îţi răcoreşte şi îţi desmiardă lumina ochilor ? Spune : nu socoţi tu că pare că ai să sbori într'o lume străină, unde norocul te aşteaptă? Ah ! acum, acum, viaţa-i dulce şi nepreţuită ; acum închipuirea mea s'aprinde; acum o ! Cecilio, te văd strălucind ca o stea în seninul limpeziu a ceriului ; îmi zâmbeşti ca un înger de blândeţă, îmi faci semn cu mâna ca să te urmez... Ah ! de ce nu am aripile acestui vultur ce trece pe de-asupra noastră ca să spintec văzduhul şi să mă arunc în braţele tale !"

V. cu ochii plini de lacrimi, întinse mâinile spre ceriuri.

V. era de un caracter iute, simţitor şi supus impresilor celor mari; când sufletul său era mişcat de

www.dacoromanica.ro

vreun lucru, atunci toată fiinţa-i se pătrundea de el, Imaginaiaţ-i se înflăcăra şi baterea inimii sale îi sdrobia peptul... Natura lui îl făceà să simtă lucrurile cu mai mult foc decât alţi oameni, dar tot odată fieştecare simţire era pentru dânsul un fulger care îi străbăteà puterile.

După ce se liniştì, V. se întinse pe earbă; fruntea lui unde tremurà razele luceafărului la care se uità, era aburită de sudoare, şi tot trupul său era obosit de osteneală. Nevroind să-i tulbur plăcerea ce păreà că gusta în răsuflarea vântului de sară, care îi răcorea mintea şi îi alina ferbinţeala inimi, mă întinseiu de o parte lângă dânsul şi îmi aprinseiu o ţigaretă.

Liniştea care domnia împregiurul meu, întunecarea progresivă a ceriului, ceaţa care se întindea pe Arno, şi în sfârşit mulţemirea ascunsă ce gustam în lăuntru-mi, mă aduseră fără ştire într'o reverie dulce şi armonioasă, în care mintea-mi plutea uşor. Fumul albăstriu al ţigarei, ce se ridica în spirale unduioase, îmi îngână ochii şi îmi pricinuia o distracţie plină de plăcere, din care mă trase glasul lui V.:

— Mă eartă, prietene, îm zise el, că ţi-am pricinuit întristare, dar nenorocirea care s'au legat de capul meu...

— Ce nenorocire poţi tu avea,îl înrretbaiu, la vârsta unde eşti ?

— Ah! se vede că eşti încă un copil, care de abia ai intrat în lume, şi că nu ai călcat încă pe ghimpii care presară calea vieţii. Ştii tu că tocmai vârsta mea este cea mai primejdioasă şi mai supusă patimilor sufleteşti ? Tinereţea este ca un copac mic şi fraged; cele mai sfinte vânturi sunt furtune pentru el... Dar ascultă mai bine istoria vieţii mele, ş'apoi vei putea judeca tu care este nenorocirea ce mă prigoneşte.

V. îşi aruncă părul înapoi pe umere şi ştergându-şi fruntea, începu aşà:

www.dacoromanica.ro

II

Din cea mai fragedă a mea copilărie eu am rămas orfan şi lipsit de povăţuirile şi de desmierdările părinteşti care sânt razimul ei; deabia ajunsesem la vârsta de 9 ani şi nenorocirea îşi înfipse cângile în mine; la cel întâiu pas a vieţii mele, în loc de a mă găsi pe o cale înflorită ca ceilalţi copii, mă treziiu într'un pustiu fără margini şi fără umbră!... Un moş al meu, fiindu-i milă de ticăloasa mea stare, sau mai bine poate, vroind a se folosi de micul ce-mi rămăsese dela părinţi, mă luă sub epitropia lui, şi pentru ca să nu-mi tot audă bocitele şi să nu vadă lacrimile care neîncetat îmi udă ochii, mă lepădă într'un pansion unde petrecuiu zece ani bătându-mi capul cu limbile străine, cu literatura şi mai ales cu zugrăvia. Inaintările ce făceam din zi în zi în această artă, şi mai ales plăcerea ce găsiam în studia ei, si igure mă făceà să uit bătăile care mâncam necontenit de la Padre-Bertholomo, profesorul meu de limba elină, căci cruda mea soartă mă silia să caut în însu-mi mângâerea de care inima-mi era însetată, ear nu în braţele unei mame drăgălaşe. Cu ce nerăbdare aşteptam ceasurile lecţiei de zugrăvie şi cu bucurie vedeam intrând în sală pe profesorul meu, carè nici odată nu lipsia să-mi spuie câte o vorbă de mulţămire şi şi de îmbărbăţire, când îi arătam nouele mele produceri.

Sinor Alsari (acesta erà numele lui), avea pentru mine o dragoste cu totul părintească, şi mă recomanda la toţi ca cel mai bun şi mai sîrguitor elev al iui. Sfătuirile pline de bunătate care îmi da şi laudele ce îmi prodiga, pentru propăşirile ce făceam sub direcţia lui, îmi însuflaseră atât respect şi atâta iubire pentru el, încât la moartea moşului meu, când eşii din pension, alergai la dânsul şi îl rugai să mă primească în casa lui, Şinor Alsari mă luă cu o bu-

www.dacoromanica.ro

curie nespusă sub protecţia sa şi nu cruţă niciun sfat şi nici o ostenească, ca să aducă la bună ispravă talentul ce începusem a câştiga în zugrăvie. In toate zilele vizitam împreună strălucitele galerii din Pallazzo Pitti, din Palazzo Vecchio şi din alte palaturi mari din Florenţa; ne opream ceasuri întregi dinnaintea fieşte cărui tablou, şi după ce îmi tălmăcea cu deamănuntul toate însuşirile şi frumuseţile lor, apoi ne înturnam acasă şi mă apucam de lucru sub necontenita lui privighere. Un an de zile petrecui cu el în cea mai dulce linişte şi în cele mai plăcute îndeletniciri: toată vremea mea erà întrebuinţată în studii serioase asupra artei la care mă dasem. Gloria îmi zâmbia de departe şi mă chema la braţele sale. De când intrasem în cariera unde Michel Angelo, Tiziano, Raphaelo şi cei mai mulţi maeştri nemuritori păşiseră cu pasuri de urieşi, singurul ţel al vieţii mele erà să pot şi eu adăugi o frunză la coroana strălucită a patriei mele şi aprins de de o idee atât de îndrăzneaţă şi de nobilă, îmi alcătuisem un traiu cu totul artistic, încât fără a mă îngriji de lucrurile ce nu se atingea de zugrăvie, gustam zile line, netulburate şi pline de încântările sperărei, însă această linişte sufletească mă părăsi după puţină vreme.

Intr'o seară Sinor Alsari intră în cabinetul meu şi îmi zise:

— V..., fosta-i de mult la teatru?

— De când au murit bieţii mei părinţi nu am fost; îi răspunse.

— Vrei să mergem să vedem Norma? Are să joace o actriţă nouă.

— Haideţi.

— Găteşte-te de grabă, că-i vreme.

Mă îmbrăcai iute, şi ne duserăm la teatru de la Pergola.

Sala era ticsită de amatori şi lojile pline de dame elegante şi frumoase.

De odată se făcù o mare tăcere; toţi se aşezară

www.dacoromanica.ro

pe la locurile lor, şi orchestra începù uvertura... Acea muzică plină de melodie cerească, născu în minte-mi o mulţime de idei triste şi de amară suvenire. Aducându-mi aminte că înainte de zece ani mă găseam tot la acel teatru cu iubiţii mei părinţi, mi se părù că le vedeam umbrele fluturând împrejurul meu, şi tânguindu-mă cu milă, ca şi când m'ar fi aşteptat o nenorocire cumplită! Ingânat de fantasmele acele iubite, nici nu luasem seama că perdeeua se ridicase de vre-o câtăva vreme, şi că corul Druizilor erà pe la sfârşit. Cine ştie! poate aşi fi stat toată seara fără a mă uita pe scenă, dacă un murmur, ce se ridică în sală, nu m'ar fi scos din meditarea în care picasem, şi nu m'ar fi făcut să arunc ochii înainte-mi. Văzui o fiinţă albă şi cerească, o comoară de graţii, de tinereţe şi de poezie, un înger a cărui glas dulce, limpede şi armonios îmi pătrunse inima. Sala vuià de aplausuri; iar când Cecilia începù a cântà rugăciunea Normii către lună; când picând în genunchi şi ridicându-şi mâinile spre cer întonă acea arie strălucită *Casta Diva*, atunci tot publicul în entusiasmul său se sculă pe picioare şi bătu în palme, astfel că Cecilia se speriase. Pare că o văd îndreptându-şi ochii cu sfială asupra noastră; nevinovăţia, mirarea, mulţămirea, toate aceste deosebite sentimente lucia în căutătura ei. Ah! ce zâmbire încântătoare părù atunci pe buză-i!... ce nobilă mândrie se arătă pe frunte-i! Ea semăna cu o fiinţă din altă lume, frumoasă şi răpitoare ca geniul armoniei cereşti!... Ah! iubite, ce ţi-oi spune? ce cuvinte să întrebuinţez ca să-ţi descriu frumuseţea sa? Cecilia erà, precum zice poetul nostru, *bella comme un angelo ch'Iddio creo, nei suoi piu ardenti transporti d'amore.*

Două zile necontenit am fost ca un nebun; mi se părea că vedeam neîncetat un înger cu aripile de aur, care fluturând împrejurul meu, îmi cânta *Casta Diva*, împreunându-şi glasul pe o harfă ce ţinea în mână... Pe urmă când m'am trezit din visul acel plăcut, am

www.dacoromanica.ro

aflat de la Sinor Alsari că a fost silit să mă scoată cu de-a sila din teatru fiindcă neputându-mi stăpâni entusiasmul, făceam prea mare vuet încât toţi mă socoteà lipsit de minte.

Trei luni de zile am urmat regulat toate reprezentaţiile, un magnet tainic mă trăgea fară voie spre teatru când ştiam că erà să cânte Cecilia. Gustul pentru muzică se desvelise în mine tot odată cu dragostea, şi profitând de cunoştinţa celor întâi principiuri, ce luasem din vremea când încă trăia părinţii mei, începui a face ceva progresuri. Adese-ori mă trezeam cântând pe străzi vre-o bucată din Norma, sau din Lucia di Lamermoor, şi ruşinat de mirarea cu care toţi trecătorii se uita la mine, alergam degrabă acasă şi mă închideam în cabinetul meu, unde mă apucam de zugrăvie cu o siguranţă şi mai mare căci făceam portretul Ceciliei.

De mult aveam de gând să lucrez icoana sfintei Cecilie ca să o expun în biserica Santa Maria del Fiore, dar neştiind ce expresie să-i dau, tot prelungisem lucrul ei. Când văzui pe Cecilia la teatru, frumuseţea figurei sale se tipări aşà de bine în minte-mi, că pe din afară şi fără ştire îi făcui portretul, fisionomia sfintei Ceciliei se întâmplă a fi întocmai fisionomia slăvitei primadona de la Pergola.

Bucuria de a vedea lângă mine icoana îngerului ce iubiam, mă aduse într'o exalaţie atât de mare, că picai pe genunchi dinaintea ei, şi apucând-o cu amor în braţe, o acoperii de sărutări... Tocmai atunci Sinor Alsari intra în cabinet, şi speriat de deliriul meu, smuci icoana dela sânu-mi şi alergà îndată de o puse în capela unde m-ai întâlnit.

Nu am trebuinţă să-ţi spun că din ceasul acela mă făcui cel mai bun creştin, că în toate zilele mă duceam la biserică, şi că stam ceasuri întregi plecat dinaintea sfintei Cecilie. Lesne înţelegi că de vreme ce persoana, care iubiam, purta acest nume, nu pu-

www.dacoromanica.ro

team alege altă pătroană spre a-i încrede secretele mele rugăciuni decât pe sfânta Cecilie.

Intr'o zi... ah! cât oi trăi mi-oiu aduce aminte de ea!... mă găsiam îngenunchiat dinaintea icoanei mele și cufundat într'o meditare sfântă. Un vis plăcut îmi desmierda sufletul; mi se părea că o ființă nevăzută mă îndemna să am bună speranță, pentru îndeplinirea dorințelor mele, când simții pe lângă mine fâlfâirea unei rochii de mătase.... Două dame intraseră în capela unde eram. Peste puțin auzii convorbirea lor.

— Santa Maria, ce minune! zise cea mai mare. Ean uită-te bine, Cecilio, la icoana asta din față. Ași jura că-i portretul tău.

— Bine zici, răspunse ceealaltă.—Și amândouă se apropiară de icoană și se uitară mai cu luare-aminte.

— Curios lucru! zise iar cea dintâiu; cu cat mă uit mai mult cu atâta găsesc mai mare asămănare. Eată ochii tăi negri și plini de foc; eată-ți gura cea grațioasă. A! ce-i drept, măcar că sunt femee, nu pot tăgădui că ai o guriță de tot frumoasă; pare că-i o rosă. Ean spune-mi; cât ai plătit zugravului, sau mai bine în ce monedă i-ai plătit lucrul... cu bani, ori cu inima? căci am de gând și eu să mă fac sfântă.

— Tot veselă și nebună ai să fii, Iulio, răspunse cealaltă; crede-mă însă că niciodată n'am gândit să-mi fac portretul și că nici nu cunosc numele artistului.

— Cât pentru aceasta e lesne de a-l cunoaște.— Și se apropie de icoană ca să-și cetească numele însămnat gios. Eu rămăsesem înlemnit, căci niciodată nu mă găsisem așa de aproape de Cecilia. Nu îndrăsniam nici să mă răsuflu, ca să nu o spariu și să nu perd nimica din cuvintele sale.

Dama care se numia Iulia se întoarse către Cecilia și îi zise râzând:

— Numele lui este V.; îl cunoști, Cecilio?...

www.dacoromanica.ro

— Ba nu.

— Sărmanul tânăr! l-ai legat şi pe dânsul în lanţurile tale!... însă el ţi-au dat bune dovezi că te iubeşte; portretul acesta lucrat în ascuns este marturul slăvirei ce are pentru tine. Eu când aşi fi în locul tău aşi face toate chipurile să aflu cine este şi l-aş prefera tuturor prinţilor din Florenţa, care-ţi fac curte şi-ţi repetează în toate zilele că mor după tine, fără a muri cât de puţin.

Imi venià să sărut picioarele acelei femei care, fără a mă cunoaşte, căuta să înduplece pe Cecilia în favorul meu.

— Nu-ţi este păcat Iulio, răspunse Cecilia, să zici acest fel de vorbe în biserică?

— De ce să-mi fie păcat?... Amoriul nu este oare cel mai sfânt şi mai curat sentiment însuflat oamenilor de însuşi Dumnezeu? Pentru ce să mă sfiesc de a vorbì de el înaintea celui ce l-au creat în inimile noastre? Ce păcat poate a fi de a spune adevărul tocmai în locaşul unde adevărul domneşte, şi de a mărturisì că un om, de ori şi ce rang să fie, este mult mai vrednic de iubit când el ne iubeşte din toată curăţenia inimei sale, decât nobilii acei ruginiţi care, departe de a avea cea mai mică dragoste pentru noi, vreau numai să-şi împliniască o capriţie trecătoare, şi să ne arate pe urmă ca victimile vanităţii lor!

Cecilia zâmbì şi îi zise: Nu-ţi cunoaştem atâta elocvenţă, Iulio. De când te-ai făcut advocatul amoriului?

— De când am aflat că nu-i adevărată fericirea fără adevărat amor.

Cecilia privì cu o espresie deosebită la portretul ei, şi mi se păru că strânse mâna Iuliei. Ele se uitară una la alta cu o iubire frăţească, zâmbiră amândouă ca doi îngeri şi se depărtară.

Inchipueşte-ţi poziţia mea după ce auzii acea convorbire ce se atingea atât de mult de soarta mea.

www.dacoromanica.ro

Nu puteam crede că cu adevărat Cecilia fusese lângă mine; socotiam că visasem. Atâta nenorocire nu putea fi pentru mine, dar tot odată, ca un om ce caută să-şi prelungiască visul plăcut din care s'au trezit, îmi înfăţişam lângă mine pe Cecilia cu fruntea luminată de razele candelii ce arde în capelă, cu ochii ridicaţi spre icoană, şi închipuiam aceste două figuri ce sămăna mirându-se una de alta de frumuseţea lor. Imi repetam în minte toate cuvintele acelor două femei care representa geniul amoriului, chiemând în braţele sale pe îngerul nevinovăţiei. Viitorul mi se arăta acoperit de flori; toate nălucirile mele se deşteptară, şi o dulce speranţe îmi dismierda sufletul şi mă înălţa la ceriuri.

Când mă trezii din reveria acea dulce, biserica era pustie, şi razele lunii tremura pe coloanele-i de marmură. Mă duseiu degrabă acasă, îmi luai mandolina şi mă îndreptai afară de Florenţa, spre Bosqueto, Mă primblai vr'o câtăva vreme prin rădiu, şi mă întinsei în sfârşit pe iarbă lângă un copac. Liniştea, frumuseţa melancolică în care mă găsiam, şi mai ales ideile de amor şi simţirile ce mă stăpânia, îmi însuflară dorinţa de a cânta, împreunându-mi glasul cu mandolina; începui a improvisa cuvintele aceste:

Ah! te iubesc, şi drag mi-e de-a o spune,
Ş'ori cât de mult în lume voiu trăi
Tot vreau să-ţi spun, dulce minune,
Că te iubesc, şi veşnic te-oiu iubi!

Acel cuvânt, acea destăinuire,
Dulce parfum al sufletului meu,
Naşte voios la scumpa ta privire.
Ca un odor plăcut lui Dumnezeu!

Dar, te iubesc şi-mi dau sufletul ţie,
Căci pe pământ şi 'n raiul îngeresc
Nu poate fi mai sfântă armonie,
Decât acest ferice *te iubesc*.„

www.dacoromanica.ro

O! de-ar sunà acuma pentru mine
Ceasul dorit al zborului ceresc,
Eu aş muri ferice lângă tine,
Căci aş muri zicându-ţi: *te iubesc!*

Când sfârşii de a cânta, văzui că se deschide o fereastră la rândul întâiu a unei case din faţă. O femee se arătă în balcon, cu o ghitară în mână, şi întonă rugăciunea cea vestită a Normei către lună. Glasul ei nu-mi era necunoscut; dulcimea ruladelor sale născu în mine un prepus. Mă sculai iute şi mă apropiai de fereastra unde auzisem acel glas; tocmai atunci razele lunii se aruncară în plin pe faţa necunoscutei.

„Cecilio!“ strigai în delirul meu, şi picai gios inundat în sânge... O umbră neagră trecuse pe lângă mine şi-mi înfipsese un stilet în pept.

Când deschisei ochii, mă găsii, o fericire! în braţele Ceciliei... Ea auzise gemetele mele şi trimisese slugile, care găsindu-mă întins ca un mort pe pământ, mă aduseră în salonul ei. Slăbiciunea în care picasem prin perderea sângelui, şi mai ales sguduirea electrică ce sâmţiiu, văzându-mă lângă sânul Ceciliei, mă aruncară încăodată în ghiarele morţii; iar când mă trezii de a doua oară, intrai într'o desperare cumplită, căci mă văzui în camera mea. In zădar căutam să-mi aduc aminte de toate cele ce se întâmplaseră; nu puteam înţelege pentru ce Sinor Alsari se uita la mine cu ochii plin de lacrimi, şi pentru ce doctorul îmi pipăi mâna, când de odată simţii o durere groaznică în piept. Cătaiu împregiurul meu: aşternutul era plin de sânge.

Atunci îmi adusei aminte de toate întâmplările... Cea întâiu întrebare care făcui a fost despe Cecilia:

— Unde-i, s'o văd încăodată şi apoi să mor? — Nime nu-mi răspundea, şi toţi se uita la mine cu milă şi cu frică. Sdrobit de durerile care mă muncia şi vrând a-mi tâlmăci tristeţa celor ce era pe lângă

www.dacoromanica.ro

mine, socotii că Cecilia murise. Toate simțirile mi se turburară la o idee atât de crudă și ne mai putând suferi viața, smulsei de pe rană legăturile ce-mi pusese doctorul spre a opri curgerea sângelui; dar când ridicai mâna ca să le arunc departe de mine, un răvaș pică pe genunchi-mi. Ii deschiseiu îndată și cetii aceste cuvinte scrise de mâna Ceciliei. Il știu derost.

„Un tiran care mă prigonește din copilăria mea mă silește să mă pornesc în ceasul acesta din Florența, căci au aflat dragostea mea pentru tine. Nu știu în care parte a lumei are de gând să mă ascundă, însă mare este Dumnezeu! ne vom întâlni poate vr'odată, ș'atunci...".

Cecilia.

Acest răvaș mă pătrunse ca un trăsnet și mă aduse într'o nebunie cumplită. Trei luni de zile vieața miau fost în brațele morții. Am aflat pe urmă că în vremea aceasta mă sculam câteodată, săriam prin casă, râdeam, îmbrățișam pe toată lumea și spuneam fieștecăruia că Cecilia mă iubea, că eram cel mai norocit om de pe pământ!... Pe urmă începeam a plânge, a-mi smulge părul și a blestema ceasul în care m'am născut și soarta, care ca unui om însătat cărui i-ai presenta un pahar cu apă și l-ai trage de la gură-i când ar vroi să bee, m'au făcut să cunosc dragostea Ceciliei tocmai când ea a fost silită să se depărteze de mine.

Insfârșit după șase luni mă ridicai de pe boală; și cum fusei în stare de a eși afară din casă, mă dusei la sinora Iulia ca s'o întreb de nu cunoștea locul unde se găsia prietena ei.

Sinora Iulia era singură într'o cameră elegantă, și sta pe o canape de catife roșie. Ii cerui ertare de îndrăsneala ce o luasem a mă înfățișa dinainte-i, fără a avea onorul de a-i fi cunoscut. Ea însă îmi

www.dacoromanica.ro

răspunse zâmbind: că mă înşelam, căci mă cunoştea prea bine.

— Mă găsiam la Cecilia, îmi zise, când te-au adus împlântat în sânge, şi nişte hârtii ce picaseră din buzunarul d-tale, nişte cărţi de visite a d-tale, ne-au prilejit la amândouă chipul de a-ţi cunoaşte numele. Ne eartă, domnule, dacă am avut indiscreţia de a le cetî, însă trebuia să facem revista acelor hârtii, pentru ca să putem afla numele şi adresa persoanei care era în mânile noastre şi s'o trimitem în sânul familiei sale.

— Nu vă pot mulţămi, sinora, de bunătatea şi de mila ce aţi avut pentru mine, şi credeţi că voiu fi în veci recunoscător.

— A fost o datorie pentru noi, domnule, ca să-ţi prodigăm îngrijirile de care aveai o neapărată trebuinţă în starea periculoasă în care te aflai, şi dacă nu am putut face mai mult pentru d-ta, crede că aceasta nu a atârnat de la voinţa noastră.

— Ştiu, sinora, pricina care pentru nenorocirea mea m'au depărtat atât de degrabă de sub cerească privighere a domniilorvoastre, şi tocmai pentru ca să aflu urmarea acelei întâmplări misterioase, am luat îndrăsneala de a veni aici. Te rog deci, sinora, şi te jur pe numele prietenei d-tale, să nu-mi ascunzi adevărul. Spune-mi în care loc se găseşte acum sinora Cecilia?... Ah! fie-ţi milă, spune-mi unde-i Cecilia?... Când ai şti...

— Că o iubeşti, poate? Aceasta o ştiu de şase luni, tocmai din sara când te-au adus mai mort în casa prietinii mele.

— Cum? cine a descoperit?....

— Icoana sfintei Cecilie, care se găseşte în Sfânta Maria de Fiore.

Mă făcuiu roş pe obraji.

— Vezi, adăugă Iulia, că îţi cunosc toate secretele inimii.

www.dacoromanica.ro

— Ah! tocmai pentru aceasta ar trebui să-mi spui unde se găseşte Cecilia.

— Iţi dau parola mea că nu ştiu nimic despre ea, şi că, de când s'au pornit, n'am luat o scrisoare de la dânsa. Te pot însă încredinţa că Cecilia te iubeşte şi că dacă a trăi şi vei fi statornic, ai să fii odată fericit. Ea te iubeà de mult fără a te cunoaşte. Chiar din ziua când îşi văzu portretul în Catedrală ea s'a înamorat de artistul care o zugrăvise atât de bine. Bravo, domnule, bravo, ai un talent vrednic de laudă.

— Incă un lucru te-aş ruga să-mi spui, sinora: Cine este acel tiran care prigoneşte pe Cecilia?

— A! a! domnul Barbarissimo? eu aşa l'am botezat. El e un moş a Ceciliei care a crescut-o de mică, a educat-o, şi acum vroeşte să o ia de nevastă; dar nu te speria. Cecilia nici nu gândeşte la dânsul, şi dacă mai şade cu el, aceasta o face numai prin recunoştinţa ce-i poartă, pentru că a avut îngrijire de copilăria ei!

— Da bine, un aşa om e primejdios.

— Eu m'aşi teme să şed cu dânsul, dar Cecilia îl stăpâneşte cum îi place; cu toate acestea biata copilă e silită să-l urmeze peste tot locul unde gelozia lui îl mână. Purtările lui sunt nesuferite; nu lasă să se apropie nici un om de nepoata lui; în sfârşit îi totul *barbarissimo*.

— Şi dece, mă rog, s'au pornit aşa de iute din Florenţa?

— Dece? Pentrucă un gelos amirosè amoresaţii ca un copou cale de o poştă de departe; ş'apoi trebue să ştii că sinor Barbarissimo erà ascuns lângă noi, în sara când ţi-am spălat rana, şi că auzise toată convorbirea ce se făcù atunci asupra d-tale între Cecilia şi între mine... Pune-ţi în gând cu ce furie s'a înfăţişat dinaintea noastră când a auzit pe Cecilia mărturisind că eşti vrednic de dragostea ei. Turbat de mânie ca un urs, s'a aruncat între noi; a poruncit

www.dacoromanica.ro

slugilor să te ducă acasă la dumneata; mie mi-a poruncit să es afară, şi pe la miezul nopţii s'au pornit să alerge lumea toată, numai ca să fugă departe de dumneata.

După aceste vorbe îmi luai adio dela sinora Iulia şi a doua zi, îmbrăţişând cu lacrămi pe sinor Alsari, pornii şi eu din Florenţa cu hotărârea să alerg Italia întreagă ca să dau de urma Ceciliei. Patru luni de zile am cercetat cu amănuntul toate colţurile Italiei... în zadar! nimeni nu putu să-mi dea vr'o ştire despre Cecilia. In sfârşit, perzând toată speranţa, mă duseiu la Paris pentruca să uit durerea. Ştii cât de bine am petrecut un an de zile în capitala Franţei. Am căutat să aflu oarecare distracţii, dar nu am putut suferi străinătatea, şi am alergat earăşi în sânul patriei mele. Tocmai astăzi dimineaţă am sosit în Florenţa, şi, cum m'am coborât din trăsura veturinului care m'au adus, am alergat să îngenuchez deasupra icoanei sfintei Cecilia.

Nu ţi-oi vorbi de dulcea impresie, ce-ţi pricinueşte viderea patrei după o lungă despărţire. Când te-i întoarce în Moldova, îi simţi ca şi mine fericirea adâncă ce-ţi insuflă locul unde te-ai născut şi care îţi trezeşte în suflet o mie de suvenire scumpe.

Şi apoi socot că nici a-şi putea să-ţi descriu bine acea impresie, pentrucă mintea-mi eră prea tulburată de gânduri amare. Fieşte care parte a oraşului, când intraiu în Florenţa, mi-au adus aminte de câte o scenă a vieţii mele, mai mult tristă decât dulce, şi bucuria ce gustam în priveliştea patriei mele a fost amărâtă prin suvenirul supărărilor care au împregiurat tinereţea mea.

După aceste cuvinte V. îşi plecă fruntea cu o tristă obosire.

— Cunoşti acum nenorocirea mea. Nu te miri cum de mai trăesc, sau cum de nu am înebunit de tot?... Ah! trebue să pătimeşti muncile sufleteşti care le-am pătimit eu, pentruca să poţi înţelege ce lucru grozav

www.dacoromanica.ro

şi crud este de a-şi perde cineva fiinţa ce-a iubit!

V. se opri încă odată, şi uitându-se la buchetul de flori ce îi dase buchetiera necunoscută în cafineaua Donné:

— Sărmanelor floricele, le zise, şi voi aţi veştejit ca tinereţea mea!

Un bilet mic pică din buchet pe iarbă; V. luă cu repegiune, îl deschise, îşi aruncă ochii de-asupra, sări în picioare şi începu a fugi spre Florenţa din toate puterile sale.

In zădar îl chemaiu şi strigaiu să se oprească... Atunci mă aruncai şi eu după dânsul, alergând cât puteam de iute, şi în sfârşit îl gasii întins pe scările de marmură ale catedralei Santa Maria del Fiore, obosit de osteneală.

— Ce dracu te-au apucat? îl întrebaiu, apropiindu-mă de el.

— Taci că vine, îmi zise; şi sărind ear de lângă mine, se făcù nevăzut în întunericul pieţii.

Neputând să-l mai urmez, mă hotărâiu să-l aştept ca să-mi tălmăciască taina purtărei şi a cuvintelor sale, dar în zadar mă primblaiu vr'o două ceasuri pe piaţă... V. nu veni.

Piaţa erà pustie când mă pornii spre otelul unde şedeam; dar când să întru în uliţa Calzaioli, auzii următoarea convorbire între două persoane ce stà sub icoana Maicei-fecioare la colţul uliţii.

— Şi au murit?

— Ba nu; se zice că-i rănit foarte rău şi că este o slabă sperare de scăpat.

— Şi nu ştii care-i pricina acestei întâmplări?

— Nu, n'am putut aflà de cât că pe la 11 ceasuri un om învălit cu o manta neagră a sărit cu cuţitul asupra unui tânăr ce treceà în dosul Baptistariului zicându-i: „Cine iubeşte pe Cecilia trebue să moară". Atunci se iscă o luptă crudă între amândoi, şi unul din ei rămase pe pave împlântat în sânge.

Spăriet de ceea ce auzii, mă apropii de străini şi

www.dacoromanica.ro

întrebaiu de nu ştià unde poliţia dusese trupul celui rănit? — Nu ştiu, răspunse unul din ei, şi se depărtară amândoi de mine.

Mă duseiu degrabă acasă, mă închiseiu în camera mea şi nu putuiu dormì toată noaptea; mi se păreà că tot videam trupul prietenului meu acoperit cu răni.

Cât am şezut pe urmă în Florenţa nu l'am mai văzut pe V. nici n'am auzit vorbind de el.

III.

Peste o lună după aceastà întâmplare, mergând de la Roma la Civita Vechia, veturinul care ne duceà se oprì ca să-şi odihnească caii dinaintea unei case vechi şi dişărate ce erà în drum, care sămănà mai mult a fi o vizunie de hoţi decât un tractir pentru călători. Mă scoborâiu din trăsură cu gând ca să mă plimb pe jos. Afară erà o lună plină şi voioasă ca figura unei tinere fecioare; toate lucrurile se videa împregiur ca ziua şi în depărtare se auzià vuetul groaznic şi monoton a mărei, care steclia la razele lunii şi a stelelor ca o lungă vale de argint. Acel tablou măreţ îmi făcù o impresie foarte mare; şi în suvenire repurtându-mă la ruinele antice ce văzusen în Roma, începui a face meditări asupra nenorocitei stări în care au picat Roma Cesarilor sub ticăloşia guvernului papal. Plimbarea însă totodată iscă şi în stomahu-mi o foame nu mai puţin tristă de cât acele gândiri. Intraiu îndată în singura sală ce se găseà în acel tractir. Vr'o câteva lăiţi de lemn, cu picioarele rupte, şi vr'o trii butelci deşărte, cu gâtul stricat, alcătuia tot mobiliarul acelui lăcaş. Când păşiu pragul uşei, o groaznică horăire îmi vesti că acea vizunie erà locuità de mai multe suflete, şi în adevăr zării la pământ vr'o trii oameni înzestraţi cu figuri foarte problematice. Toată scena erà luminată de razele roşii a unui mic jăratic ce mai ardeà în cuptor. Stătul un pic la îndoială de trebuià sau nu să păşesc mai

www.dacoromanica.ro

înainte, dar însfârşit, făcându-mi curagiu mă apropieiu de o laiţă mai lungă ce erà în fund, şi pe care dormea un soiu de urieş. Socotind după împrejurări, adică de pe cerga ce-l acoperia, că trebuia să fie tractieriul, îl scuturaiu încetişor. Insă el, departe de a se trezi, se întoarse pe ceea parte. dând din umeri şi împreunându-şi mişcarea cu o mulţime de complimente în soiul acestora, de pildă: „*Va al diavolo, sangue del Christo, Corpo di Baccho*".

Eşii de grabă din acel loc, păşind pe vârful picioarelor de frica altor asemine complimente. Când fuseiu afară, mi se părù că mă răsuflam mai lesne, şi cu ochii încă plini de fumul ce erà în sala tractirului, mă îndreptaiu, făr'a videa mai nimică dinaintemi, spre o matahală neagră ce gândii că este trăsura noastră, hotărât fiind să mă culc pentru ca să-mi treacă foamea. După ce mă împedecaiu de vr'o câteva ori de nişte buruene mari, pe care nu le zărisem din pricina usturimei ochilor, pipăind mai mult ca un orb, dăduiu în sfârşit cu mâna de un oblon, îl deschiseiu şi mă suiiu; mi se părù însă că trăsura în care întrasăm era mai ridicată. Când era să mă aşez, simţii un braţ puternic că mi se puse pe pept, şi un glas străin îmi zise: „Cine-i acolo? — En răspunsei, începând a râde: Ce dracu eşti fricos, domnule! socoţi că ai a face tot cu talhari?

Trebue să spun că în trăsura noastră se găsea un popă spaniol, batrân, care se pornise de la Roma cu mine şi cărui îi erà mare frică de tâlhari, fiindcă pe atunci se vorbia mult în Italia de nişte hoţi ce eşiseră la drum.

— Cine eşti tu? întrebă încă odată acel ce mă ţineà de pept.

Deschisei ochii mari şi văzui dinainte-mi un om şi o femee!... Nu mă puteam dumeri cum se făcea că mă găseam într'o trăsură străină? dar după vr-o câteva secunde, în care vreme dama căuta să aprindă o lampă de argint, înţelesei că în loc de a mă îndrepta către adevărata noastră trăsură, mă rătăcisem

www.dacoromanica.ro

în altă parte şi intrasem în vr'o trăsură străină ce sosise în vreme ce căutam să trezesc pe tractieriu De odată carâta se umplu de lumină, şi văzui o! minune, pe V. lângă buchetierea ce îmi dase flori la Florenţa!

Mirarea şi bucuria noastră fură nespuse şi îmbrăţişările noastre nenumărate.

— Nu pot să mă încred ochilor mei, zisei după o scurtă tăcere; tu în viaţă? Te socoteam mort, ucis în dosul Baptistariului.

— Slavă Domnului! am scăpat şi atunci din mânile lui. Ştii, Cecilio, că ucigaşul care a sărit la mine erà tot acela care mi-au străpuns pieptul înc'odată demult?

— Şi nu ţi-au zis ceva când au vrut să te omoare? întrebă ea.

— Aşteaptă; dar, mi-au zis: „Cine iubeşte pe Cecilia trebue să moară!"

— Ticălosul! strigă Cecilia. Ştii cine este acel om fără de suflet?

— Cine?

— Tiranul carè m-au prigonit şi pe mine de când trăesc.

— Sinor Barbarissimo poate? întrebai,

V. bufni de râs auzind acest nume curios, şi apoi sărutând cu foc pe Cecilia:

— Nu mai gândi, îngerul meu, îi zise, la o fiinţă ticăloasă ca:e ne-au amărât la amândoi cea mai frumoasă parte a vieţii noastre; lasă-l să putrezească în mârşăvia caracterului său, precum eu l-am lăsat împlântat în sânge, fără a avea nici o milă de el.

V. o sărută iarăşi, şi veselia renăscù pe faţa amorezii sale.

Aceste adese sărutări mă cam tulbura. Rugai pe V. să-mi tălmăcească un lucru de care eram mult intrigat. De ce *fugise* de la Bosqueto?

V. se plecă spre mine şi îmi spuse la ureche:

— Biletul ce picase din buchet erà de la Cecilia.

www.dacoromanica.ro

Ea îmi scriea că de două zile se găsia în Florenţa, când m'au văzut de la fereastră trecând pe uliţă.

— Acolo poate unde te-ai oprit şi m'ai întrebat de am văzut-o ?

Tocmai ; că îndată după aceea şi-a procurat prin Iulia un costum de buchetieră, cu hotărârea să intre *incognito* după noi în cafineaoa Donné, să-mi dee buchetul acela cu scrisoarea sa, în care mă ruga să mă aflu la 11 ceasuri din noapte în capela sfintei Ceciliei din Santa Maria del Fiore.

N'aveam oare dreptate să alerg ca un nebun, când am primit, fără a mă aştepta, o veste atât de nenorocită, care schimba cu totul faţa soartei mele?... Deabia ajunsesem pe scările bisericei, deabia te apropiaseşi şi tu de mine, când zării pe Cecilia pe lângă Baptistariu. Vrui să merg înaintea ei, dar tocmai atunc fusei atacat de un om necunoscut. In furia mea îl răsturnaiu pe pave cu atâta iuţime, încât el pică tocmai pe stiletul ce ţinea în mână şi se înfipse în el!.. Atunci auzii sunând 11 ceasuri, alergaiu în biserică şi găsii pe Cecilia îngenuchiată dinaintea Patroanei sale. De acolo eşirăm amândoi afară unde ne aştepta această caretă cu 6 cai ; ne suirăm în grabă şi, fără a ne opri, nu am făcut altă de atunci decât voiajuri petrecându-ne viaţa în cântece, în sărutări şi în veselii.

— Se vede că aveţi multe secreturi împreună, ne zise frumoasa Cecilie, zâmbind şi aninând de fundul caretii lampa de argint ce aprinsese.

— Vorbiam de tine, îngerul meu, îi răspunse V. strângând-o în braţe cu o dragoste înfocată.

Acum zorile coronaseră orizonul cu o linie argintie ce făgăduia o zi frumoasă călătorilor. Caii erau înhămaţi la caretă şi postaşul sta gata să pornească ; dar până a nu-mi lua adio de la norocitul meu prieten, rugaiu pe sinora Cecilia să cânte Casta Diva, căci tocmai atunci luna era să peardă după un deal Strălucita cantatriţă îşi luă mandolina şi începu ; dar de odată V. îi fură mandolina din mâni, şi ridicând

www.dacoromanica.ro

pe amoreza sa, o puse pe genunchi, Cecilia zâmbindu-i şi uitându-se la el cu dragoste, se răzimă cu braţul drept pe umărul lui, şi întonă de al doile Casta Diva cu un glas mai tulburat dar mai pătrunzător.

Cu cât se înaintà, îngerescul cântec slăbeà, dar cu o dulcime încă mai încântătoare şi degitele lui V. se rătăcia pe strunile mandolinei. Insfârşit glasul Ceciliei nu se mai auzi; mandolina căzù din mânile lui V. şi amândoi rămaseră îmbătaţi de dulcele delir al iubirei. Ei sămănà ca doi îngeri adormiţi în voiuptatea estasiei cereşti.

Atunci mă coborâiu din trăsură; îi privii pentru cea de pe urmă oară şi făcui semn postaşului să încalece.

Careta se depărtă cu repeziciune; iar eu, ţiindu-mi încă multă vreme ochii ţintiţi în partea care apucase, mă întorseiu suspinând în trăsura noastră.

Institutul de arte grafice „Providenţa", H. Steinberg.

www.dacoromanica.ro

„CĂMINUL“ BIBLIOTECĂ LITERARĂ ŞTIINŢIFICĂ

23. C. Hogaş: Floricica.
24 Nicolae Filimon: Nenorocirile unui slujnicar.
26. I. Chiru-Nanov: Moara din Repezeanca.
27. F. W. Nietzsche: Aşa vorbit-a Zaratustra, traducere de Eug. D. Relgis.
28—29. C. Stere: Patru zile în Ardeal.
30. Emile Zola: Capitanul Burle, Jacques Damour, nuvele, traducere de B. Marian.
31. Mihail Eminescu: Poezii, revăzute, clasificate şi completate de Mihail Dragomirescu şi Dr. Constanţa Marinescu.
32—33. Molière: Tartuffe, comedie în 5 acte, traducere în versuri de A. Toma.
34. C. Hogaş: Părintele Ghermănuţă, nuvele.
35. G. Diamandy: Ochii de ghiaţă, nuvele.
35. Honoré de Balzac: Preotul din Tours, traducere de Cecilia L. Trantomir.
37. G. Aslan: Spre ideal.
38—39. Em. Gârleanu: Ochiul lui Turculeţ, nuvele.
40—43. Edmondo de Amicis: Cuore, traducere de d-na Sofia Nadejde.
44 Mihail Eminescu: Poeme.
45. Petre V. Haneş: Poveşti din diferite ţinuturi româneşti.
47. V. Alexandri: Barbu Lăutarul.
48—49. A. Mândru: Floarea Tibrului.
50. C. Negruzzi: Nuvele de moravuri.
51—53. Bl. Ibanez: Coliba blestemată, traducere de V. Demetrius.
54. Al. Odobescu: Doamna Chiajna.
55—57. H. Spencer: Despre educaţie, traducere de B. Marian.
58—60. F. H. Burnett: Lordul cel mititel,

Editura Librăriei H. STEINBERG
Bucureşti, Str. Lipscani, 94.

www.dacoromanica.ro

Citiți :

GOALNII

NUVELE ȘI SCHIȚE

de

L. REBREANU

— Golanii, Dintele, Culcușul, Hora Morții,
Nevasta, Cerșetorii,
Proștii, Strănutarea, Ocrotitorul —

Cu un studiu introductiv de d. M. DRAGOMIRESCU, prof. universitar

Editura H. STEINBERG

Prețul 2 Lei

SCRIITORII CELEBRI

Publicațiune literară săptămânală

Sub direcțiunea d-lui L. REBREANU

1. *C. Negruzzi.* — Alexandru Lăpușneanu
2. *Leon Tolstoi.* — Revoluționarul. (De ce?).
3. *Carmen Sylva.* — Insula Șerpilor; Bucur.
4. *Balzac.* — Groaza. (Amintire din rev. franceză).
5. *Al. Odobescu.* — Mihnea-Vodă cel Rău.
6. *Dikens.* — Vălul Negru; Sensibilitatea.
7. *Boccacio.* — Aventurile unei femei cinstite.
8. *Storm.* — Iubirea.
9. *Petroniu.* — Orgia Romană.
10. *Ion Creangă.* — Moș Nichifor Coțcariul.
11. *Blasco Ibanez.* — Turbarea.
12. *Washington Irving.* — Rip Van Winkle.

Se găsește la librării, debitanți, chioșcari, vânzători de ziare, în Capitală și în provincie.

Prețul unui număr 25 bani

www.dacoromanica.ro